

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Педагогічний факультет
Кафедра спеціальної освіти**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри спеціальної освіти
протокол № 2 від 30.08.2022
Завідувачка кафедри спеціальної освіти

(Наталія Кабельнікова)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Освітня програма «Спеціальна освіта» другого (магістерського) рівня

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Івано-Франківськ - 2022

1. Опис курсу

Назва освітньої компоненти	Методологія та організація спеціальних психолого-педагогічних досліджень
Тип курсу	Обов'язкова компонента
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень освіти
Кількість кредитів/годин	4 кредити / 120 годин
Семестр	I семестр
Викладач	Віра Ляшко (Vira Liashko), кандидат психологічних наук, доцент кафедри спеціальної освіти https://orcid.org/0000-0001-5764-856X
Посилання на сайт	http://ksuonline.kspu.edu/my/
Контактний телефон	(050) 222 59 57
Email викладача:	vvlyashko@gmail.com
Графік консультацій	за призначеним часом
Методи викладання	лекційні заняття, лабораторні роботи, презентації, тестові завдання, індивідуальні завдання
Форма контролю	Диференційований залік

2. Анотація дисципліни: спрямована на формування у студентів системи знань з інтерпретації теоретичних основ науки, методологічних параметрів наукових досліджень, генерування й ідентифікації наукових ідей, категоріального апарату наукових досліджень, організаційного й інформаційного забезпечення наукових досліджень, специфіки методичного інструментарію та особливостей його застосування, презентації результатів наукових досліджень, ефективності науково-дослідної роботи, ідентифікації навчально-виховного процесу, спектру методів навчання, методології викладання облікових дисциплін.

3. Мета та завдання дисципліни:

Мета дисципліни: є надання необхідного обсягу фундаментальних і практичних знань у галузі методології і організації наукових досліджень та підготовка до самостійного вирішення задач в процесі наукової діяльності.

Завданням вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» є оволодіння методологією, теоретичними і практичними методами наукового дослідження, підготовка магістрів з питань оптимальної організації процесу наукового дослідження, ефективного застосування теоретичних та практичних методів наукового дослідження, розробки етапів та форм процесу наукового дослідження, оформлення результатів наукових досліджень та їх впровадження.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Після успішного завершення дисципліни здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність - магістр здатний розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у галузі спеціальної та інклюзивної освіти або у процесі професійної діяльності (корекційної освітньої, навчально-реабілітаційної), що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до формування системного наукового світогляду, етики наукових досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науковопедагогічній діяльності.

ЗК3. Здатність забезпечувати інноваційний характер науково-дослідної роботи та самостійно вирішувати поставлені наукові задачі.

ЗК5. Здатність до креативності та гнучкості наукового мислення в процесі проведення наукового дослідження.

ЗК6. Здатність підтримувати високий рівень наукових досліджень у відповідності до світових стандартів в науці, що забезпечить можливість публікацій результатів в провідних міжнародних наукових виданнях.

ЗК9. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, організації та проведенні навчальних занять, управлінні науковими проектами та/або підготовці пропозицій щодо фінансування проектів наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

Фахові компетентності:

СК1. Засвоєння основних концепцій наукових досліджень в області комп'ютерних наук.

СК2. Розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю.

СК4. Здатність використовувати сучасні методи моделювання об'єктів, процесів і явищ предметної галузі дослідження.

СК7. Здатність застосовувати сучасну методологію, загальні та часткові методи наукового дослідження у галузі комп'ютерних наук

Програмні результати навчання:

ПРН1. Проведення аналітичних досліджень сучасної проблематики в області комп'ютерних наук за результатами наукової діяльності провідних зарубіжних та вітчизняних вчених, здатність формулювати мету, визначати об'єкт, предмет та завдання власного наукового дослідження.

ПРН2. Розуміння історії розвитку та сучасного стану науки, володіння загальнонауковими філософськими знаннями, необхідними для формулювання системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

ПРН3. Вміння здійснювати наукові дослідження у відповідності до методології наукового дослідження на основі по-етапної технології.

ПРН4. Вміти застосовувати методологію наукового пізнання, форм і методів аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області комп'ютерних наук.

ПРН6. Вміти здійснювати підготовку науковообґрунтованих пропозицій щодо фінансування проектів наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності та оформлювати звітну документацію за результатами наукових досліджень у відповідності до затверджених стандартів.

ПРН8. Знання і дотримання вимог наукової етики та академічної доброчесності.

ПРН16. Вміти проводити наукові дослідження на рівні світових стандартів в науці та здійснювати публікацій результатів в провідних міжнародних наукових виданнях.

ПРН18. Навички комерціалізації результатів наукових досліджень.

5. Структура курсу

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
4 кредити / 120 годин	16	14	78

6. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
1	I	Спеціальна освіта	2М	нормативний

7. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Наявність мультимедійного обладнання, опорні конспекти лекцій (презентації); ілюстративні (відео) матеріали.

8. Політика курсу Для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається 100% відвідування очне або дистанційне відвідування всіх лекційних занять. Пропуск понад 25% занять без поважної причини буде оцінений як FX.

Високо цінується академічна доброчесність. До всіх студентів освітньої програми відбувається абсолютно рівне ставлення. Навіть окремих випадок порушення академічної доброчесності є серйозним проступком, який може призвести до несправедливого перерозподілу оцінок і, як наслідок, загального рейтингу студентів.

Мінімальне покарання для студентів, яких спіймали на обмані чи плагіаті під час тесту чи підсумкового контролю, буде нульовим для цього завдання з послідовним зниженням підсумкової оцінки дисципліни принаймні на одну літеру. Будь ласка, поставтесь до цього питання серйозно та відповідально.

9. Схеми курсу

<i>Тиждень, дата, години</i>	<i>Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)</i>	<i>Форма навчального заняття</i>	<i>Список джерел</i>	<i>Завдання</i>	<i>кількість балів</i>
Модуль № 1. Структура та завдання спеціальних науково-педагогічних та психологічних досліджень					
Тиждень А дата, академічних годин 2/2	Тема 1. Методологічні основи психолого-педагогічного дослідження 1. Основні наукові категорії й поняття: методологія, метод, об'єкт, предмет, методи дослідження. їх визначення і тлумачення. 2. Методологія педагогіки: визначення, завдання, рівні та функції 3. Методологічні принципи наукового дослідження	лекція практичне заняття	3, 4, 7, 9	Поняття про методологічні основи психолого-педагогічного дослідження. Основні наукові категорії й поняття: методологія, метод, об'єкт, предмет, методи дослідження. їх визначення і тлумачення. Методологія педагогіки: визначення, завдання, рівні та функції. Методологічні принципи наукового дослідження	5
Тиждень А дата, академічних годин 4/4	Тема 2-3. Структура та логіка психолого-педагогічного дослідження 1. Науковий задум та процес спеціального психолого-педагогічного дослідження. 2. Компоненти спеціального дослідження та їх характеристика. 3. Зміст принципів спеціального наукового психолого-педагогічного дослідження: достовірність, доказовість, альтернативність, наочність тощо. 4. Зміст та характеристика наукового апарату дослідження.	лекція практичне заняття	1, 2, 7	Структура та логіка психолого-педагогічного дослідження. Науковий задум та процес спеціального психолого-педагогічного дослідження. Компоненти спеціального дослідження та їх характеристика. Зміст принципів спеціального наукового психолого-педагогічного дослідження: достовірність, доказовість, альтернативність, наочність тощо. Зміст та характеристика наукового апарату дослідження.	5/5
Тиждень В дата,	Тема 4-5. Методи спеціальних психолого-педагогічних досліджень.	лекція	3,4, 9,10	Методи спеціальних психолого-педагогічних досліджень. Цілісність наукового апарату	5/5

академічні х годин 4/4	1. Цілісність наукового апарату 2. Емпіричні методи. 3. Діагностичні методи. 4. Обсерваційні методи. 5. Проектні методи дослідження. Праксиометричні методи. 6. Експериментальні методи. 7. Методи вивчення спеціальної психолого-педагогічної літератури.	практичне заняття		Емпіричні методи. Діагностичні методи. Обсерваційні методи. Проектні методи дослідження. Праксиометричні методи. Експериментальні методи. Методи вивчення спеціальної психолого-педагогічної літератури.	
Тиждень А дата, академічні х годин 4/2	Тема 4-5. Методи спеціальних психолого-педагогічних досліджень. 1. Цілісність наукового апарату 2. Емпіричні методи. 3. Діагностичні методи. 4. Обсерваційні методи. 5. Проектні методи дослідження. Праксиометричні методи. 6. Експериментальні методи. 7. Методи вивчення спеціальної психолого-педагогічної літератури.	лекція практичне заняття	2, 5, 7, 8, 11	Методи спеціальних психолого-педагогічних досліджень. Цілісність наукового апарату. Емпіричні методи. Діагностичні методи. Обсерваційні методи. Проектні методи дослідження. Праксиометричні методи. Експериментальні методи. Методи вивчення спеціальної психолого-педагогічної літератури.	5
Тиждень А дата, академічні х годин 4/2	Тема 6 - 7. Оформлення результатів спеціального психолого-педагогічного дослідження та їх використання у практиці освіти. 1. Оформлення результатів спеціального дослідження. 2. Наукові висновки. 3. Оформлення результатів дослідження. 4. Правила публікації і оформлення наукового тексту.	лекція практичне заняття	5, 7, 8, 9, 11	Оформлення результатів спеціального психолого-педагогічного дослідження та їх використання у практиці освіти. Оформлення результатів спеціального дослідження. Наукові висновки. Оформлення результатів дослідження. Правила публікації і оформлення наукового тексту.	5
Тиждень В дата,	Тема 8. Наукові публікації.	лекція	1, 5, 7, 8, 9	Наукові публікації. Використання спеціалізованих видавничих систем.	

<p>академічних годин 2</p>	<p>1. Використання спеціалізованих видавничих систем. 2. Бібліографічний апарат наукових досліджень. Види наукових публікацій. 3. Наукова монографія. 4. Наукова стаття. 5. Тези наукової доповіді. Наукова доповідь (презентація). 6. Правила оформлення публікацій. 7. Правила складання бібліографічного опису для списків літератури і джерел. Правила бібліографічного опису окремих видів документів. 8. Правила наведення цитат і бібліографічних посилань у текстах наукових та навчальних робіт. 9. Пошук наукових видань для публікації за результатами наукових досліджень.</p>			<p>Бібліографічний апарат наукових досліджень. Види наукових публікацій. Наукова монографія. Наукова стаття. Тези наукової доповіді. Наукова доповідь (презентація). Правила оформлення публікацій. Правила складання бібліографічного опису для списків літератури і джерел. Правила бібліографічного опису окремих видів документів. Правила наведення цитат і бібліографічних посилань у текстах наукових та навчальних робіт. Пошук наукових видань для публікації за результатами наукових досліджень.</p>	
----------------------------	--	--	--	---	--

10. Система оцінювання та вимоги: форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

Загальна система оцінювання курсу

Із максимальних 100 балів загального оцінювання предмету, які може набрати студент у ході засвоєння дисципліни, максимум 60 балів

- опитування на семінарських заняттях (максимум 5 б);
 - підготовка і презентація реферату (максимум 15б);
 - індивідуальна робота (максимум 10 б);
 - конспект першоджерел з презентацією (максимум 10 б);
 - контрольна робота(максимум 10 балів);
 - термінологічний словник(тестове завдання)-(максимум 10б)
- інші 40 балів – це підсумковий контроль.

Критерії оцінювання знань студентів:

В основу системи оцінювання знань студентів із навчальної дисципліни закладені наступні критерії:

- 1) повнота знань – вичерпна достатність у відтворенні інформації щодо змісту навчальної дисципліни;
- 2) адекватність знань – їх правильність, відповідність теоретико-методологічним основам предмета;
- 3) усвідомленість (осмисленість) знань – розуміння смислу інформації по навчальній дисципліні та вміння його вербалізувати;
- 4) вміння творчо мислити, давати своє бачення і розуміння поставлених завдань («побічний продукт» діяльності)

Виходячи з цього, оцінка «відмінно» ставиться за наявність у студента вичерпних і правильних знань щодо головних проблем навчальної дисципліни, розгляду яких були присвячені лекційні та семінарські заняття. При цьому знання повинні бути осмисленими, що проявляється у повноті та адекватності їх пояснення. Вміння підходити до рішення завдання не тільки у форматі репродукції, але й творчого мислення.

Оцінка «добре» ставиться за наявність у студента знань щодо більшості тем, які передбачені навчальною програмою. При цьому знання характеризуються адекватністю, але є частково усвідомленими (студент за формою відповідає правильно, а пояснити смисл може не завжди).

Оцінка «задовільно» ставиться за наявність у студента фрагментарних знань з дисципліни, які при цьому не завжди точно ним розуміються і не достатньо повно вербалізуються.

Оцінка «незадовільно» ставиться за відсутність у студента знань щодо головних проблем навчальної дисципліни, або ж за наявність часткових знань, які він неправильно розуміє і неправильно трактує.

Сумарна кількість – 100 балів.

Модуль 1. Структура та завдання спеціальних науково-педагогічних та психологічних досліджень

Критерії оцінювання та бали. Кожна практична робота оцінюється у 5 балів.

Максимальна кількість балів за цей модуль – 45.

Індивідуальні завдання – 15.

Диференційований залік (40 балів) (письмова форма)

Вимоги до письмової роботи

Студентам необхідно вибрати із запропонованих вид роботи, з яким хоче кожен з них провести, яке потрібно описати (письмова робота) презентувати на парі.

Власне виконання індивідуальної роботи покликане розвивати самостійність навчальної діяльності, мисленнєві операції в опрацюванні навчального матеріалу (абстрагування, порівняння, конкретизація, узагальнення, схематизація, аналіз, синтез тощо), розвиває критичне мислення, а також креативність мислення, що особливо виявляється у здатності репрезентувати опрацьований матеріал, а також у здатності його представляти у формі висновку психологічного дослідження.

11. Список рекомендованих джерел

Основні

1. Бабанский Ю.К. Проблемы повышения эффективности педагогических исследований. - М.: «Просвещение», 1988. - 254 с.
2. Вимоги до написання, оформлення, захисту курсових, дипломних і магістерських робіт із спеціальної педагогіки. Методичні рекомендації для студентів і магістрантів спеціальності "Дефектологія" / Укл. С.П.Миронова. - Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний педагогічний університет, інформаційно-видавничий відділ, 2003. - 50с.
3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посіб. - К.: «Академвидав», 2004. - 352 с.
4. Ерофеева Т.И. Семинарские и практические занятия по курсу «Методология педагогического исследования». - М.: МПГУ, 2001. - 124 с.
5. Загвязинский В.И., Атаханов Р. Методология и методы психолого-педагогического исследования: Учеб. пособие. - М.: «Академия», 2001. - 176 с.
6. Землянская Е.Н., Ситниченко М.Я., Ковригина Л.П. Исследовательская и педагогическая практика магистрантов: Учебно-методическое пособие. - М.: МПГУ, 2011. - 120с.
7. Методы педагогических исследований /Под. ред. Пискунова А.И., Воробьева Г.В. - М.: Изд. «ВЛАДОС», 1979. 164 с.
8. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: навч. посібник / С.У.Гончаренко, П.М.Олійник, В.К.Федорченко та ін.; За ред. С.У.Гончаренка, П.М.Олійника. - К.: «Вища школа», 2003. - 323 с.
9. Назарова Н.М. Системный подход к организации профессиональной подготовки учителя-дефектолога // Дефектология. - 1990. - № 3. - С 78 - 84.
10. Новиков А.М. Как работать над диссертацией. М.: «Эгвес», 2001. - 67с.
11. Скалкова Я. Методология и методы педагогических исследований. - М.: «Наука», 1983. - 129с.

Додаткові

1. Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. Словарь-справочник по психологической диагностике. – К.: «Киев»,1989. - 207 с.
2. Выготский Л.С. Педагогическая психология. - М.: «Педагогика», 1991. - 306 с.
3. Синьов В., Шевцов А. Нова стратегія розвитку корекційної педагогіки в Україні // Дефектологія. - 2004. - №2. - С.6-10.
4. Миронова С.П. Підготовка вчителів до корекційної роботи в системі освіти дітей з вадами інтелекту. Монографія. - Кам'янець-Подільський: абетка-Нова, 2007. – 207с.
5. Родименко І.М. Обласний психолого-медико-педагогічний центр. — Наук.-метод. посібн. — К.: Генеза, 2005. — 192 с.

6. Галузинський В.М., Свтух М.Б. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні: Навч. пос. для викл. та аспір. ВНЗ. - К.: «ІНТЕЛ», 1995.- 166 с.
7. Свтух М.Б. Науково-організаційні проблеми ступеневої професійної підготовки педагогів // Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. -2005. - Вип. 19. - Ч. I. - С 3-8.
8. Психолого - педагогічні основи корекційної роботи в спеціальній школі. Хрестоматія. Навчальний посібник / За ред. С.П.Миронової. -Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний університет, інформаційно-видавничий відділ, 2004. - 220 с.
9. Липа В.А. Основи коррекционной педагогики: Учеб. пособие . - Донецк, «Лебідь», 2002. - 327 с.
10. Матвеева М.П., Миронова С.П. Корекційна робота в системі освіти дітей з вадами розумового розвитку. Навчально-методичний посібник. -Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний університет, 2005. - 164 с.
11. Мороз О.Г., Падалка О.С, Юрченко В.І. Педагогіка і психологія вищої школи: Навч. пос. / За заг. ред. О.Г.Мороза. - К.: НПУ, 2003. - 267 с.
12. Новиков А.М. Методология учебной деятельности. М.: Изд. «Эгвес», 2005. - 112с.
13. Смирнов С.А. Педагогические теории, системы, технологии. - М.: «ВЛАДОС», 2000.- 78 с.

Інформаційні ресурси

1. mon.gov.ua
2. <http://uk.wikipedia.org>
3. www.ed.gov.ru / ob-edu / noc / rub / standart
4. www.eidos.ru
5. [http://festival, 1september.ru/](http://festival.1september.ru/)
6. <http://www.edu.ru>
7. <http://www.ioso.iip.net>
8. <http://www.mediaeducation.ru>
9. [http://www/trizminsk.org](http://www.trizminsk.org)
10. [http://www //trizway.com](http://www.trizway.com)
11. [http://www/prazdnik.by](http://www.prazdnik.by)
12. [www. forkids.ru](http://www.forkids.ru)
13. [www. scenarii.ru](http://www.scenarii.ru)
14. [www. znannia.com.ua](http://www.znannia.com.ua)

15. <http://www.osvitaua.com> 16. pedlib.ru

16. сайт "КРОК"